

Szakmai beszámoló

Múzeumok Őszi Fesztiválja 2007

A Múzeumok Őszi Fesztiválját, a Múzeumok Mindenkinek Program (MMP) országos rendezvénysorozatát 2007. október 1. és november 15. között második alkalommal rendeztük meg az NKA és az OKM támogatásával, 75 múzeum közreműködésével. Földrajzi megoszlás szerint 20 múzeum vett részt a főváros múzeumi közül, 55 pedig 19 megyét képviselt.

Szervezői az MMP Múzeumi Oktatási és Képzési Központ (MOKK, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre), az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya, társszervezői a regionális múzeumi munkacsoport tagjai.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium a Múzeumok Majálisa és a Múzeumok Éjszakája mellett új hagyományt kívánt teremteni a Múzeumok Őszi Fesztiválja program megszervezésével. Az évente ismétlődő, hosszabb időszakon átívelő, sikeres rendezvénysorozat alkalmával a látogatók széles rétegei kereshették fel a múzeumok kiállításait, és vehettek részt élményt nyújtó, változatos, szórakoztatva oktató programokon, többnapos rendezvények, családi hétvégék és rendhagyó tanórák keretében.

MÚZEUMPEDAGÓGIAI ÉVNYITÓ

A Múzeumok Őszi Fesztiváljának központi nyitó nagyrendezvénye október elsején az immár ötödik alkalommal megrendezett **Múzeumpedagógiai Évnyitó**, melynek házigazdája 2007-ben a Szépművészeti Múzeum volt.

Konferencia programja

A résztvevőket köszöntötte Dr. Vígh Annamária, az OKM Közgyűjteményi Főosztály vezetője és Dr. Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója. Nagy Attila Tamás, OKM projektkoordinátor ismertette „Az Iskolabarát Múzeum” - fejlesztési lehetőségeket uniós támogatással.

Bemutattuk azokat a múzeum- és művészetpedagógiai törekvéseket és programokat, amelyek méltán vívták ki az elmúlt időszakban a látogatók, a múzeumi- és a pedagógusszakma elismerését és figyelmét. A hagyományoknak megfelelően - kiegészítve az évnyitó tematikáját - lehetőséget adtunk arra is, hogy a 2006/2007. tanévben újtára indított, és a 2007/2008. tanévre tervezett múzeumok és iskolák együttműködésén alapuló civil kezdeményezések bemutatkozási lehetőséget kapjanak. Emellett sor került a 2006. évi nívódíjjal jutalmazott négy múzeum újabb múzeumpedagógiai fejlesztéseinek bemutatására is.

A résztvevő kollégák megismerhették a Szépművészeti Múzeum állandó gyűjteményeit, és új tapasztalatokat szerezhettek arról, hogyan használhatják fel a képzőművészeti alkotásokat a tanulás és tanítás forrásanyagaként. Tájékozódhattak a Múzeum egyéb kezdeményezéseiről is, így a Docens Programról és az újonnan megalakult Önkéntes Programról is.

A szekcióülések műhelymunka keretében zajlottak, időt hagyva a felmerülő kérdések megvitatására.

Bemutató foglalkozások:

Korosztály alapján készült osztályfoglalkozások

-Juhász Litza (alsó tagozat): Az öt érzék használata a kiállítótermekben. Bevihető tárgyak az osztályfoglalkozáson.

-Drinóczky Viktória(alsó tagozat): Dramatikus szituációk, játék lehetőségek a műtárgyak feldolgozásában.

-Birkás Éva (felső tagozat): Foglalkozás régészeti jellegű gyűjteményben - görög mindennapi élet

-Kevély Flóra(felső tagozat): Tanóra a Múzeumban. Hogyan tudjuk jobban elsajátítani az iskolai tananyagot az eredeti műtárgy megismerésével? Magyar óra (írás olvasás) az Egyiptomi kiállításon

-László Zsófia (gimnazisták): Reális vagy nem reális? A XIX. Századi festészet nagy kérdései a mai gimnazisták szemével.

A kortárs vizuális kultúra élmény alapú összevetése a száz évvel ezelőttivel.

Együttműködés a tanárokkal

-Juhász Litza (SZM), Szentpéteri Melitta: (Áldás utcai Általános Iskola III. oszt., osztályfőnök) Alsó tagozat

Felkészítő óra az iskolában. Milyen kellékeket ajánlhat fel a Múzeum a tanároknak?

Olyan foglalkozásokat mutattak be, amelyek szorosan kapcsolódnak a környezet- és társadalomismeret tananyaghoz.

-Kádár Rita (Eötvös József Általános Iskola, matematika és fizika szakos tanár) Felső tagozat

A mértan és a művészet

Hogyan lehet felhasználni Vasarely műveit a matematika órákon? Hogyan lehet felhasználni a matematikát a Vasarely Gyűjteményben?

-Drinóczky Viktória (SZM), Mailinger Anikó (Prizma Általános Iskola), 6. osztály, sajátos nevelési igényű tanulók

Kreativitás és együttműködési készség fejlesztése művészeti alkotások segítségével

Tíz alkalmas sorozatukat mutatták be, amelyet enyhe értelmi fogyatékos gyerekek számára szerveztek a Szépművészeti Múzeumban

-Kevély Flóra, Pogány Dalma és Figler Krisztina (SZM) Sztrókay Adél (Szent Orsolya Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, történelem és latin szakos tanár)

Hogyan csináltunk levelező-pályázatot?

Bemutattak néhány feladattípust, gyakorlati munka segítségével hívták fel a résztvevők figyelmét egy-egy problémára, valamint megszólaltatták "a másik oldalt" is egy olyan tanár személyében, aki négy alkalommal vett részt vezető tanárként a versenyben.

-Tettamanti Zsófia (SZM), Barta Géza (Közgazdasági Politechnikum, természet-ismeret és földrajz tanár)

A Szépművészeti Múzeum anyaga természet-tudományos szemmel. Atmoszférikus jelenségek, elektromágneses színekép, levegőperspektíva, impresszionizmus? Keressük a közös nevezőt.

Múzeumpedagógiai Nívódíj

Az évnyitó alkalmával került sor az új múzeumpedagógiai kezdeményezések és kiadványok elismerésére, a **Múzeumpedagógiai Nívódíjak** átadására.

Két kategóriában négy díj, és két különdíj átadására került sor. A nívódíjat elnyert pályázók, a 2008. évi múzeumi közművelődési programjaik elindításához, illetve múzeumpedagógiai kiadványaik megjelentetéséhez 800.000 forint hozzájárulást kaptak.

2007. évi nívódíjas számadatok:

Pályázó intézmények száma: 11

Ebből vidéki: 4

Ebből budapesti: 7

Beérkezett pályázatok száma: 22

Határidőn túl érkezett pályázatok: 2

2007. évi nyertesek:

Legjobb múzeumpedagógiai kiadvány kategória nyertesei:

1. Damjanich János Múzeum, Szolnok: "Tabán 24" - Foglalkoztató csomag a szolnoki Tabáni Tájházhhoz.

Kidolgozója: Kaposvári Gyöngyi, Pató Mária, Péterné Mocsáry Magdolna.

2. Szépművészeti Múzeum, Budapest: Ki lesz az inka? - Társasjáték az "...és akkor megérkeztek az inkák. Kincsek a spanyol hódítás előtti Peruból" című kiállításához.

A játék kidolgozója és tervezője: Tettamanti Zsófia

3. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest: "Kerüljünk közelebb! - A bálna" családi felfedező füzet.

A füzet szerzői és kidolgozói: Dr. Vásárhelyi Tamás és Vásárhelyi Kriszta

Legjobb múzeumpedagógiai kezdeményezés kategória nyertese:

1. Néprajzi Múzeum, Budapest: "Babahalom a lomban. Valóban?" - Komplex múzeumpedagógiai módszertan "A magyar nép hagyományos kultúrája" című állandó kiállítás feldolgozásához.

Kidolgozója: Joó Emese

Múzeumpedagógiai különdíjat kapott:

1. Iparművészeti Múzeum, Budapest: a 2007. évi sokrétű, a kiadványozásban is megnyilvánuló nagyon magas színvonalú, a látogatói körök teljes skáláját átfogó fejlesztésekért (beleértve a felnőtt és időskorú látogatókat is) és az oszmán török szőnyegkiállítás komplex múzeumi közművelődési hasznosítási tervének kidolgozásáért.

2. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest: a "Most rabló mongol nyilat zúgattad felettünk" - a tatárjárás vándorkiállításához készült családi foglalkoztató füzet kidolgozásáért és kiadásáért.

A konferencia helyszínén könyvkiadókat, kézműveseket, iparművészeket mutattunk be vásárlási lehetőséggel, és számítógépen a témákhoz kapcsolódó multimédiás termékeket, vállalkozásokat, kiadványokat, szervezeteket ismertettünk meg az érdeklődőkkel.

Múzeumok Őszi Fesztiválja – SZAKMAI PROGRAMOK

Az Őszi Fesztivál keretében további négy szakmai programot és műhelymunkát valósítottunk meg.

Az idei év egyik kiemelkedő szakmai programja a

DM – direkt múzeum című konferencia volt a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban (Szentendrén), mely a múzeumi marketing-kommunikáció lehetőségeiről (9 előadásban) szólt.

Pláza vagy kreatív alkotóműhely? címmel a kortárs képzőművészet múzeumpedagógiájának tartalma, szinterei és módszerei kerültek terítékre a Ludwig Múzeum által szervezett interaktív eseménynapon október 27-én. Az eseménynap résztvevői a nap folyamán betekintettek a múzeum Lumú 10-10-ig rendezvényébe.

A múzeumok hétköznapi feladatairól, a tájékoztatás eszközeiről, a meghívó, szórólap, plakát, katalógus grafikai és tartalmi kérdéseiről volt szó november 5-én a gyakorlattal egybekötött szakmai tanácskozáson, melyet a MOKK Dél-alföldi regionális munkacsoportja szervezett Hódmezővásárhelyen, az Emlékpont – Tornyai János Múzeumban.

A Kulturális értékeink természeti öröksége című szakmai napon, Tápiószelén, a múzeumi, műemlékes szakemberek és a hivatásos természetvédők, kulturális menedzserek cseréltek

tapasztalatot, és megismerték egy konkrét kistérségi együttműködés példáját a műemlékek természeti környezetének fejlesztése terén.

Múzeumok Őszi Fesztiválja - KÖZÖNSÉGPROGRAMOK

A 2006. évi tapasztalatok alapján 2007-ben a Fesztivál még több közönségprogramot kínált az érdeklődőknek. A 2006-ban rendezett fesztivál legsikeresebb témáit megtartottuk. Az új tematikák megfogalmazásánál nagy hangsúlyt fektettünk a résztvevő múzeumok javaslataira, valamint kikértük az országos koordinációs hálózat tagjainak véleményét, ötleteit.

2007-ben 75 múzeum szervezett a nagyközönségnek szóló rendezvényeket hat téma köré csoportosítva. A fesztivál 6 hete alatt a 410 programot több mint 120.000 látogató kereste fel.

„Térjünk a tárgyra” - Nyitott kapuk, mesélő tárgyak

2006-ban igen sikeres kezdeményezés volt a „Térjünk a tárgyra” elnevezésű program, amelyet 2007-ben bővített formában ismételtük meg. A program keretében megismerkedhettek a látogatók a szakmuzeológusok munkájával, betekintést nyerhettek a múzeumok rejtett zugaiba, megismerhették a háttérben zajló munkákat, kulisszatitkokat.

21 múzeum 214 programot szervezett ebben a témában, 50.229 látogató vett részt

„Művészetek találkozása”

A képzőművészet, a zene, a tánc, a dráma és a költészet kiegészítik egymást, harmonikusan kapcsolódnak össze, segítenek megérteni, megszólaltatni a múzeumi kiállításokat. A program egyik aktualitása a Kodály Zoltán emlékéhez való kapcsolódás, amelynek keretében különösen a kórusmuzika és az egyházi zene került előtérbe. E tematika megvalósításában részt vettek a helyi civil szervezetek, egyesületek, művészeti iskolák.

20 múzeum 51 programot szervezett ebben a témában, 6389 látogató vett részt

„Kézfogás” – partnerségen alapuló értékmegőrző, ismeretterjesztő program

Múzeum, iskola, könyvtár és egyéb kulturális intézmények vagy magyarországi és határon túli magyar múzeumok közös vállalkozása, múzeumi tanösvény formájában összekapcsolódó program megvalósítására. Cél egymás kiállításainak, hagyományainak, kulturális örökségének megismerése a közösen szervezett program keretében.

8 múzeum 39 programot szervezett ebben a témában, 3442 látogató vett részt

Hétköznapi történelme

E program keretében helytörténeti emlékek gyűjtésére, kiállítások rendezésére került sor a múzeumok munkatársainak közreműködésével, a helyi lakosság bevonásával, a helyi média segítségével.

14 múzeum 65 programot szervezett ebben a témában, 4617 látogató vett részt

Ilyen a természetünk ...

A program célja a szűkebb és tágabb természeti környezetünk tapasztalati megismerése és a környezettudatosság fejlesztése múzeumi közreműködéssel.

A program keretében a múzeumok természeti környezetével, történeti kertekkel, természet- és környezetvédelemmel, földünk értékeivel, a gazdag állat- és növényvilággal foglalkozó programokon vehettek részt a látogatók.

9 múzeum 24 programot szervezett ebben a témában, 38.298 látogató vett részt

Őszbúcsúztató – Szabadtéri Múzeumok Márton-napi vígassága

2006-ban a legnagyobb érdeklődés a szabadtéri múzeumok Márton-napi vígasságát kísérte. Egy eddig holtszezonnak számító időpontban szerveztek a múzeumok érdekes, látványos programokat. Ezt a kezdeményezést kedvezően fogadták a turisztikai programszervezők is. Természetesen 2007-ben sem maradhettek el a fesztivál-jellegű, szórakozást, kikapcsolódást, vidám együttlétet nyújtó múzeumi események.

6 múzeum 12 programot szervezett ebben a témában, 18.245 látogató vett részt

A programok között voltak időszakos kiállítások, ismeretterjesztő előadások, múzeumpedagógiai órák, manuális foglalkozások, családi hétfői programok, koncertek, fesztiválok, népművészeti vásár, örökségtúrák, stb. A rendezvények célcsoportjai: pedagógusok, diákok, fiatalok, gyermekes családok, felnőttek, nyugdíjasok voltak. A programokon a résztvevők száma **121.630** fő volt.

Fontosnak tartottuk a tapasztalatok minél alaposabb értékelését. Ennek érdekében a résztvevő múzeumokkal rendezvényeik elemzéséhez, kérdőíves felmérést készítettünk.

Számtalan jó ötletet, elképzelést fogalmaztak meg a résztvevő múzeumok arra vonatkozóan, hogyan lehetne minél több látogatót vonzani a múzeumokhoz.

Az NKA monitoring szakembere, látogatásai alkalmával, több hasznos szempont figyelembevételére adott jó ötletet.

Múzeumok Őszi Fesztiválja – KOMMUNIKÁCIÓ, KIADVÁNYOK

Központi kommunikáció és kiadványok

A figyelem felkeltését szolgálta az egységes arculattal való megjelenés. Ezt tükrözte a Fesztivál programfüzete, plakátja, valamint a Múzeumok Mindenkinek weblapja.

Fontosnak tartottuk, hogy a második alkalommal megrendezésre kerülő Fesztivál eseményeiről minél többen értesüljenek. Ezt szolgálta a megnyitó alkalmával tartott Sajtótájékoztató, valamint a OKM Sajtóosztálya és a Múzeumi Oktatási és Képzési Központ által kifejtett propaganda. Szorgalmaztuk, hogy a programban résztvevő múzeumok a helyi sajtó igénybevételével tájékoztassák közönségüket a rendezvényekről. Ennek mindenki igyekezett megfelelni, bizonyítják a beszámolók mellé küldött sajtómegjelentések.

50000 példányban jelent meg a Múzeumok Őszi Fesztiválja programfüzete, 40000 az országos PestiEst terjesztő hálózatában, 10000 a résztvevő múzeumokban.

A3 plakátokat helyeztünk el 70 helyszínen a HoReCa hálózatban, színes léniák jelentek meg a Pesti Estben, 1/1 oldal hirdetés Pesti Est különszámban, 2X1/2 oldal hirdetés az országos terjesztésű Pesti Estben és a Pesti Est Juniorban.

1000 darab B1 méretű imázs-plakát került ki a közreműködő múzeumokhoz, illetve a rendezvényekre készült 1 darab fix és 1 darab mobil molinó.

Hétről hétre hírlevelet (összesen 6) küldtünk az aktuális programok ajánlására.

A Magyar Turizmus Rt. Reklámozta programjainkat a honlapján és nyomtatott kiadványában (Itthon otthon van c. újság).

A www.muzeumokmindenkinek.hu, www.museum.hu, teljes terjedelmében megjelentette a Fesztivál programját, de valamennyi résztvevő múzeum szerepeltette programját saját weblapján. Az összes weblap megjelenés 1083 volt.

A Független Hírügynökséget sikerült megszerezniük médiatámogatónak, így folyamatosan híreket szolgáltatott a rendezvény országos és helyi eseményeiről. A Magyar Távirati Iroda ugyancsak beszámolt a sajtótájékoztatóról és a fesztivál indulásáról

Az MTI és az Index a 2008. évi fesztivál médiatámogatói lehetnek a tárgyalások alapján.

A cél az volt, hogy folyamatos, egyenletes média megjelenéseket biztosítsunk a fesztivál tematikus programjainak és szakmai munkájának.

Országos, regionális és fővárosi médiumokat kerestünk meg. Megjelentek tematikus tudósítások, interjúk illetve riportok. Hétről hétre tájékoztattuk az elektronikus és nyomtatott médiát az aktuális eseményekről.

Az eseménysorozat végén értékelő, összegző interjúk jelentek meg az egyes stratégiailag fontos országos és helyi médiumokban.

A fesztivál sajtómegjelenéseit folyamatosan dokumentáltuk és a rendezvény zárását követően összefoglalót készítettünk.

A médiamegjelenés jelentősnek mondható.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján 546 sajtómegjelenés, 339 tv riport és 684 rádióriport volt a Fesztivál fővárosi és vidéki programjaival kapcsolatosan.

Múzeumpedagógiai Évnyitó 2007. Előadások és műhelygyakorlatok

Megjelent a Múzeumok Mindenkinek Program VIII. száma, amely a Múzeumpedagógiai Évnyitón elhangzott előadásokból készült tanulmánykötet.

Résztevő múzeumok kiadványai

Szórólap:	86840pld
Meghívó:	25828pld
Plakát:	3033pld
Feladatlap:	2636pld
Egyéb (megállítótábla, kiállításvezető, felhívás, molino, korhú füzet):	37443

TAPASZTALATOK ÖSSZEGZÉSE, JÖVŐBENI ELKÉPZELÉSEK

A második alkalommal megrendezett Múzeumok Őszi Fesztiválja eseménysorozat összességében jónak tartjuk, elérte célját. Sok múzeumot tudtunk megnyerni, bevonni a fesztivál tagjai közé, sok múzeumot sikerült hozzájuttatni ahhoz, hogy értékes, érdekes, változatos, tartalmas programokkal tudják fogadni látogatóikat. Bízunk abban, hogy a szakmai napok tapasztalatai hasznosulni fognak a múzeumlátogató közönség érdekében. Az Őszi Fesztivál eseményei mindenképpen ráirányították a múzeumokra a figyelmet.

Reméljük, és bízunk abban, hogy a 2007. évi tapasztalatokat figyelembe véve, a 2008. évi Múzeumok Őszi Fesztiválja rendezvénysorozatot újszerű, érdekes, különleges, a látogatók aktivitására építő, a helyi identitást erősítő programsorozatokkal, a múzeumoknak a nagyközönség előtt kevésbé ismert, vagy ismeretlen „kulisszatitkok” bemutatásával, megismertetésével lehet gazdagítani. Szeretnénk, ha minél több múzeum kapcsolódna a Múzeumok Őszi Fesztiváljához.

Köszönetünket fejezzük ki az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak, hogy támogatásával lehetővé tette, hogy a múzeumok gazdagíthatták úgy a nagyközönségnek, mint a szakmának szóló programkínálatukat, hogy számos múzeum kaphatott indíttatást a programjaik, s a közönséggel való kommunikációjuk megújítására, hogy a Múzeumok Őszi Fesztiválja programfüzete, plakátja, és a Múzeumok Mindenkinek Program kiadványsorozat VIII. száma megjelenhetett.

A program felelősei:

OKM: Török Petra,

MMP (Múzeumok Mindenkinek Program) Múzeumi Oktatási és Képzési Központ.
(Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre) Káldy Mária, Lengyel Emese